

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Erasmi Roterodami Bvcolicon, Lectu digniss. cum
scholijs Alardi Aemstelredami, cuius studio nunc primum
& repertum & aedium est**

Erasmus, Desiderius

Coloniæ, 1539

VD16 ZV 25822

Horrendvm Cvm Primis Vltæ scortationis exemplum per Phinees ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29843

HORRENDVM CVM PRIMIS VL
tæ scortationis exemplum per Phinees sacerdotē, Nu
meri 25. Iosue 22. Deuteronom. 4. Oculi uestri uide
runt. Deuterono. 23. Non erit. Psalm. 105. Et initiati
sunt Beelphegor. Hieronymus in Sabinianum solici
torem uirginis ad stuprum, Caue ne Phinees cū Ma
dianitide fornicantem sua hasta configat, qui plusquā
Thamar uirginem frater & consanguineus polluisti,
uersus in Genesis 28. Absalon, occidere eum cupis
qui te rebellantem plangit & mortuum. Clamat con
tra te sanguis Nabuthæ, & 2. Reg. 13. uinea Israel hoc
est seminis dei, quam in hortum uoluptatis & lasciuie
holera conuertisti dignam de te ultionem reposcit.

In Baal Peor seu Beelphegor crapula luxuq; co
li solitum, pariter & in scortum Madianiti
dem sacerdotali pugione confossam.

QUO non cæca ruit spurcorum turba, parumper
Destituente dei qua releuamur ope.
Forte dies medi⁹ tenues cōtraxerat umbras,
Inq; pari spatio uesper & ortus erat.

Flauaq; maturo tumuerunt tempora cornu,
Et lætas uuas pampinus exhibuit.
Tum iuuenes lasciuia cohors sibi pocula quisq;
Obuia corripunt, siccaq; proijciunt.
Cantharon hic retinet, cornu bibit alter adunco,
Concauat ille manus, complicat iste uolas.
Pronus at ille lacu bibit, & crepitantibus haurit
Musta labris, alius cymbia mergit item.
Non nemo latices pressis resupinus ab uuis
Excipit, & saliens manat ab ore liquor.
Spumeus inq; humeros & pectora defluit humor,
Omnia ludus habet carmina, sinistra, choros.
Omne puellarum genus adfuit, omne procorum,
Luditur in castris, otia miles agit.
Et Venerem iam uina monent, promiscuo amore
Concubis

Concubitus inhiant, sollicitantq; thoros.
 Iam iamq; elapsas hic crine, hic ueste retentans
 Nymphas, incesto poluit usq; stupro.
 Obsceno coitu, turpiq; libidine sese
 Conspurcant, Veneri clamq; palamq; student.
 Lasciuumq; pecus salientes accipit hircos,
 More canisq; cubat, more suisq; subat.
 Hanc tibi spurcitiem Balaam maledicte propheta
 Acceptum referunt, auspicioq; Balach.
 Tu siquidem tanti sceleris, luxusq; fuisti
 Autor, & hortatu res male cœpta tuo.
 Quò diuina graui defœuiat ultio pœna,
 Erigis idolum quale Priapus erat.
 Illecti blandis mulierum uocibus, unâ
 Obseruantq; Baal, sacrificantq; Phegor.
 Suspicit omnis eum tellus, gens omnis adorat,
 Cantatur spurco spurcus & ore deus.
 Cui nymphas quibus orbis habet nil pulchrius usq;
 Vxoresq; suas prostituisse solent.
 Et solenne fuit ueteri pro more quotannis
 Vicinam alterius coniugem habere uiri.
 Huic deus iratus, magnatum quicquid ubiq; est,
 In cruce suspensi Mose fuere duce.
 O Balaam fili Belial tibi terra dehiscat,
 Idolumq; tuum funditus intereat.
 Vt Madianitis cum primis mobile scortum
 Cozbi (quæ fuerat principè nata uiro)
 Omnigenis instructa dolis, excultaq; fucis,
 Visa fuit Zambri: mox & amata fuit.
 Ille nihil cunctatus adit, uel Mose uidente,
 Atq; adeò toto flente subinde grege.
 Tum Phinees imitatus auum, zeloq; fideq;
 Atq; sacerdotio, strennuus ultor adest.
 Ingressus ganeum, genitali perfodit aruo,
 Turpe cohærentes nec finit esse diu.

Semper ab hac opera Phinees laudabere, semper
Laudibus in cælum iure uehêris item.
Quando ministerium nactum perstrennue adornas,
E manibus gladium uindictis excutens.
Mox cæli grauitas, mox pestis ubiq; fugata est,
Iustitiæ laudem hinc semper & emeruit.
Placatoq; deo passim quassatio cessat,
Et redit extinctæ candor amicitiae.

In Ocnum collegij Apum cognomento Meli-
farum uirginum moderatorem Hyblæ.
Florida tam uario non pingitur Hybla colore,
Cum breue mellificæ uer populantur apes.
Nec præbent apibus tot amœna rosaria flores,
Quanta semel mota suppetit esca rota.
Sæpe fatigabat precibusq; & uoce, priusquam
E petra Moses paululum aquæ eliceret.
Saxeæ uix tenuem crebro feriente crepido
Virga aquilam fudit, uix laticemq; dedit.
At tua sponte tibi multo madet usq; Lyæo
Mensa, nec imploras quæ tibi uina ferant.
Quæ numero tot sunt, quot in horto fertilis arui
Punica sub lento cortice grana rubent.
Surrentina scyphis sorbes, gemmaq; phalerna,
Et Setina auidis faucibus euacuas.
Grandia fumoso spumant crysalla Lyæo,
Et bibit in calices lapsa patella tuos.
Larga coronata ponuntur pocula mensa:
Sic iuuat ætatis ducere fila tuæ.
Vis ut apes immensa tibi carchesia ponant,
Omnis & interea sæpius Hybla sitit.
Rure leuis uerno flores apibus ingerit alueo,
Tu farcis aluum, & tendis aqualiculum.
Ignauusq; hæres cumulata ad pabula fucus,
Officiosa & apes quæ peperere uoras.

Absorbes

Absorbes epulas, & plenæ pocula mensæ.

45

Hic amor, hoc studium, hic religionis amor,
Vis tibi mox fulcro sternatur lectus eburno,
Suffultusq; thoris pluribus emineat.
Inclusas & apes latebroso in pumice seruas,
Qui raro aut nunquam uis residere domi.
Hinc ubi uestigas, & fumum spargis amarum,
Illæ intus mox per cærea castra sua
Discurrunt, magnisq; acuunt stridoribus iras,
Intus & occulto murmure saxa sonant.
Commotæ glomerantur apes: si dulcia raptu
Mella trahas, nubes aspera ubiq; fremit.
Inq; uicem sese stridore hortantur, & omnes
Illicet unanimes hostis in ora uolant.
Amplexæ flauamq; domum, captiuâq; plangunt
Mella, laboriferæ quæ peperere manus.
Hinc simul effectas relinquunt examina cæras,
Nec miscent alas nexibus omnigenis.
Sed sibi quæq; uolat, nec iam degustat amarum
(Vt prius assuevit) desidiosa thymum.
Ad dulces cæras & odori corticis antra
Mellis apes auidas huc properare uides.
Raucum commixtæ glomerant ad limina murmur,
Nubilo ubi nubes uenit aquosa die.
Vis, matutini postquam sonus increpat æris,
Attonitæ fugiant, exiliantq; foras.
Vis studium repetant, & sparsi mellis amorem,
Lentus in Hyblæo gramine luxurias.
Diuitias seruare casæ uis? Viuito parcè,
Parca sit exemplo, quod mediteris, apis.
Nequicquam conaris apes reuocare fugaces,
Tinnitu quassans æra subinde procul.
Persida deploras uacuis examina cæris,
Lectas mellis opes lautior esca rapit.
Omnibus illud apum quondam uenerabile nomen,

F 5

Colle

Collegiumq; tua displicet ingluvie.
Nec cytiso saturantur apes nec gramina riuus,
Nec potu aut epulis fœda tua ingluuias.
Haud aliter graderis, quam si uenabula taurus
Corpore fixa gerat, quod gula pondus alit.
Te pluuiæ, te picta iuuant & stragula, nec non
Pauonis uario sponda colore nitet.
Vt fartus catulus ui magna irreptat in ollam,
Sic mox in lectum tu saturatus abis.
In mediumq; diem dormis, stertisq; profundum,
Et tuæ apes summo per thyma mane uolant.
Te uacuare fauos iuuat & liquentia mella,
Has stipare iubes quæ famulantur apes.
Aut onera accipito, gnauasq; iuuato Melissas,
Aut mihi decoctor, non moderator eris.
Aut uarias dulci distendito nectare cellas,
Aut tu depastor non mihi pastor eris.
Atq; utinam primis animam te ponere cunis
Iussisset quæuis de tribus una soror.
Ne multo Stygias luxu eneruatus in undas
Præcipitere senex, helluo, & ingluuias.
In eundem.
Non de concussa tantum ruit ilice glandis,
Quanta instructa tibi fercula mensa dedit.
Non tamen agnoscis tantas qui suppetit escas,
Nec, uelut ut par est, gratiam agis uero deo.
In Ocnium crapulatorem.
Non blaterat, non dormitat, non oscitat Ocnus.
Isthud heri, quid nunc? aut uomit aut comedit.
Epitaphium Olli.
Luxuries nunquam paruo contenta paratu
In causa est, Ollus cur perit ante diem.
In caput aurito cecidit delapsus a fello,
Quando probe potus nocte iter ingreditur.
Aliud.

Quid mi

Quid mirum crudas uomuit si mortuus escas
 Ocnus? quas sumpsit, concoquere haud potuit.
 Philetimus in Simonem Curionem.

Iure tibi nomen uenali Curio lingua,
 Sacra Simon emit, tu quoque uendis ea.
 Vsq; adeo ne nouum ecclesias si Curio uendat?
 Emerat ille prius, uendere iure potest.

In eundem.

Quid ni saepe suas permutet Curio curas?
 Vanales mutat quælibet aura manus.
 Cum deglubis oues, non tondes Curio, nunquid
 Re depastor eris, nomine pastor eris?

In eundem.

Cur tua contemnens, aliena negotia curas?
 An tibi te quisquam iunctior esse potest?

In eundem.

Carmen deridens appellat Curio crimen:
 Carmen amat quisquis carmine digna facit.
 Sacra quod instanti nequijt sibi sumere morte
 Quid mirum postquam Curio uendiderat.
 In Simoniacam hæresim ad Curionem
 per Philetimum.

Creuit in Ecclesia monstrum genitore Losinga
 Simonidum secta, canonum uirtute resecta.
 Petre nimis cessas, Simon uolat, ardua tentat.
 Præcipe spiritibus, lentescat ut iste uolatus.
 Qua uolat arte cadat, petra tale uolatile fiat.
 Vtruat hæc turris, faciat tibi tradita clauis.
 Ecce domum pacis aries quatit impietatis,
 Prò dolor Ecclesiæ nummis panduntur & ære.
 Clauæ Simoniaca referantur ouilia sancta.
 Si præsens esses, furem Petre nonne ferires?
 Malleus argenti confringit ouilia Christi.
 Quid lex sacra facis? quid sancta Mycæa filescis?
 Dormis an uigilas? nam cur sententia cessat.

Res nimis

Res nimis iniusta, fit nummus præful & abbas,
 Filius atq; pater, sed spiritus almus abhorret.
 Gratia furtivæ quia damnat dona monetæ.
 Filius est præful, pater abbas, Simon uterq;
 Est Petrus exclusus, modo Simon in arce locatur
 Sub specie sancta, uestitus ueste cuculla.
 Cerno lupū monachū, bene gyrat ab ante retrorsum.
 Est bene subtonsus, boris, tunicisq; politus.
 Iurat (crede mihi) cui Christus credere nescit.
 Stat lupo ad caulas, premit agnum dira leæna:
 Hic tremit, illa premit, canis adstat, opilio dormit.
 Ut reor, est notus, similiq; cadauere pastus,
 Et semel emissus fugit irreuocabilis arcam.
 Ut Mopso Nisa, coruo datur ecce columba.
 Qualis pullos erit quem fert commixtio talis?
 Ne monstrum pariant faciat deus, oua putrescant.
 Alba datur nigro, detur modo tigris onagro,
 Agna lupo, lepori canis, apro capta leæna,
 Cerua boui, bos urse tibi, uulpecula lynxi.
 Passeribus perdix, miluus societur olori,
 Accipitres merulis, bubonibus anca sinistris.
 Omnia mutantur, possint, quia posse uidentur:
 Regnat enim Simon, cum Simone pessima Mammon.
 Quid non speramus, si nummos possideamus?
 Omnia nummus habet, quæ uult facit, addit & aufert,
 Securus regnat, obstant contraria nulla,
 Distribuit leges, quid non speretis ementes?
 Si quid forte nocet, adsit, modo nummulus aufert.
 Nummulus est parma, fit nummulus arcus & arma.
 Roma caput mundi, tu quondam talibus ultrix,
 Aut citius uenias ultrices reddere pœnas,
 Aut caput, ut fueras modo, caudæ uictima fias.
 Si sis uenalis (quod quondam Numida risit)
 Emptor non deerit, tu uendes atq; peribis.
 Talibus ipse deus quondam cum reſte minatus,

Mensas

Mensas, & sedes de sacris ædibus arces.

Dic sint Maranatha Deus hi, sunt, dic anathema.

In simulachrum Concordiæ.

Quæ dea? Romana. nomen? Concordia. parua?

Quod res magna meo redditur auspicio.

Nil adeo infirmum est, quod non Concordia firmat:

Extruit hæc muros, ædificatq; domos.

Utq; ferunt imbrem gelidis concreescere uentis,

Arida qui recreat pascua rore suo,

Inde niues fieri, niuibus quoq; mole rotatis

Astringi, & na sci grandine corpus: ita

Stipatu totuq; meo gelidissima quæq;

Mox efferuescunt & calefacta manent.

Auctibus assiduus unum glomerantur in orbem,

Grandescunt, coeunt, luxuriantq; nimis.

Monte Palatino quid? Ab omnibus usq; uidendam

Me Drusilla tibi Liuia constituit.

Nil ita sublime est, supraq; pericula tendit,

Non sit ut inferius, suppositumq; mihi.

Quare tuamq; refert tibi sacra Ciconia formam?

Summa q; est cultrix hæc pietatis auis.

Quid rides? mea non duro præcordia ferro

Vincta, nec in tenero stat mihi corde silex.

At scissa tristis uidit Discordia palla,

Quicquid & astrictum est, illa relaxat idem.

Vipereum crinem uitæ innexa cruentis,

Aspera ciuili cuncta cruore replens.

Nec magis incœpta uultumq; à cæde mouetur,

Quam scopulis cautes cedit & atteritur.

Sis licet & saxo ferroq; & durior omni,

Non tamen edomites hoc Adamantis onus.

Paternæ uerecundiæ exēplum, Gene. 9.

H Aud fas esse docens lætos sterilescere campos,

Ærua colit Nohah, gnauus ut agricola.

Exercetq; frequens uites, ac imperat uuis,

Vuidus

Vuidus unde domum sole calente redit.
Tum simul expletus dapibus, uinoq; sepultus,
Cervicem inflexam uix bene ferre potest.
Vertitur, inq; humeros ceruix collapsa recumbit,
Diductisq; labris pendula lingua micat.
Alternos longo nitentem stipite gressus
Peruestigantem, quouē teneret iter,
Sæpe uacillantem, nutantem, & sæpe morantem
Instigant operæ, mancipiumq; trahit.
Concurrunt trepidi famuli, Dominumq; subinde
Lapsantem tollunt, suscipiuntq; domum.
Corripiunt, interq; manus sub tecta reponunt,
Sub dio stratum nec recubare sinunt.
Exstructosq; thoros obtentu frondis inumbrant,
Potum hic sublimem deposuere senem.
Dum stertit, totoq; & profert pectore somnum,
Attractis ronchos naribus ingeminat:
Vestimenta procul nudis delapsa pudendis,
Nunc huc, nunc illuc uentus & æstus agit.
Cham minimus natus, perfrictæ frontis ephæbus,
Cui pudor omnis abest, cui metus omnis abest:
Accelerat patrem somno ridere grauatum,
Inflatumq; nouo quod bibit ante mero.
Nec deterret eum capitis reuerentia cani,
Detegit arcanum quod uidet opprobrium.
Obscenamq; patris partem sine ueste iacentis,
Infami digito prodidit irreuerens.
Sem cum fratre Iaphet mox deflexere retrorsum,
Auersiq; horrent dedecus aspicere.
Iniiciunt humeris, bene laxis pallia limbis,
Nuda quibus magno membra pudore regant.
Edormiuit ubi uinum, quod nescius hausit,
Mox didicit quod Cham flagitium exhibuit.
Ira efferuescit, penitus dolor ossibus ardet,
Imo in corde ingens æstuat atq; pudor.

Obstupe

